

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

Методичні вказівки

до проведення семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» освітньо-професійних програм «Трудове право та правове забезпечення управлінської діяльності», «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» денної форми навчання

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Протокол № 1 від 2 вересня 2019 року

Адміністративно-деліктне право. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» освітньо-професійних програм «Трудове право та правове забезпечення управлінської діяльності», «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» денної форми навчання / Укл.: Шестак Л.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 50 с.

Укладач: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Відповідальний за випуск: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Рецензент: Колодій Інна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу

Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти підготовлено на основі програми навчальної дисципліни “Адміністративно-деліктне право”, що викладається для здобувачів вищої освіти юридичного факультету Чернігівського національного технологічного університету. У даному навально-методичному виданні викладено загальні положення програми навчальної дисципліни “Адміністративно-деліктне право”, умови проведення поточного атестаційного контролю, плани семінарських занять, а також орієнтовний перелік питань для підсумкового атестаційного контролю.

Дане видання стане корисним як для викладачів навчальної дисципліни, так і для здобувачів вищої освіти при підготовці до семінарських занять та самостійної роботи.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1.1 МЕТА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
1.3 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ГОДИНИ З ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ, ФОРМАМИ ВИВЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ	11
1.4. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО».....	14
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ....	24
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1. АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, ДЖЕРЕЛА ТА ФУНКЦІЇ.....	24
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОСТУПОК: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ. ВИДИ СКЛАДІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	24
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ	25
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	26
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (для самостійного опрацювання).....	27
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	27
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 7. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	28
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 8. ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ	28
ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ	30
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ	45

ПЕРЕДМОВА

Однією з форм організації навчального процесу для здобувачів вищої освіти є проведення семінарських (практичних) занять, на яких здійснюється рівень засвоєння матеріалу здобувачами вищої освіти, їх здатність критично мислити, самостійно опрацьовувати навчальний матеріал та додаткові джерела з теми, поданої для опрацювання. Мета цих занять – допомогти здобувачам вищої освіти у засвоєнні найбільш складних та важких питань адміністративно-деліктного права, у набутті ними необхідних навичок практичного вирішення ситуацій, моделювання проектів рішень по адміністративних справах тощо.

Саме під час дискусії на семінарському занятті здобувачі вищої освіти мають можливість не лише продемонструвати рівень своїх теоретичних знань, вміння здійснювати аналіз навчальної та наукової літератури, навички реферування наукових публікацій тощо, але й навички роботи з першоджерелами, зокрема, Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими документами, на основі яких вони вирішують практичні задачі.

На семінарських заняттях здобувачі вищої освіти вчаться працювати з нормативно-правовими актами та складати на їх основі процесуальні документи, зокрема, протоколи про адміністративні правопорушення, здобувачі вищої освіти також мають можливість висловлювати свої думки з приводу обговорюваної теми та висловлювати свою точку зору зі спірних питань, виявляти недоліки правового регулювання окремих адміністративно-деліктних відносин та шляхи їх подолання. Критичне осмислення багатьох проблемних питань адміністративно-деліктного права дозволяє здійснювати менше помилок при адміністративно-правовій кваліфікації проступків та винесенні постанов про накладення адміністративних стягнень у ході подальшої практичної діяльності (юридичної практики).

Оскільки адміністративно-деліктне право України перебуває на стадії становлення, воно має багато спірних теорій, концепцій, велику кількість норм, які конкурують між собою. Семінарські заняття допомагають здобувачам вищої освіти розібратися в них та сформувати свою точку зору щодо підстав, умов та наслідків застосування заходів адміністративної відповідальності чи застосуванні адміністративних санкцій. Крім семінарських та лекційних занять, частину навчального матеріалу здобувачі вищої освіти опрацьовують самостійно. Це дозволяє їм більш глибоко опрацьовувати матеріал, ознайомитися з науковими доробками авторів, які з тих чи інших причин не знайшли свого відображення у навчальній літературі. Крім того, варто відзначити, що семінарське заняття – це одна з важливих форм контролю за самостійною роботою здобувачів вищої освіти над учбовим матеріалом, якістю, вчасністю та систематичністю його опрацювання та засвоєння.

Підготовка до семінарського заняття крім опрацювання теоретичних питань та практичних задач передбачає також (за бажанням здобувачів вищої освіти)

підготовку та написання рефератів відповідно до пропонованого переліку, що подається у кінці кожного плану семінару. Здобувачі вищої освіти можуть запропонувати теми рефератів, які є, на їх думку, актуальними при вивченні відповідної теми або ж підготувати есе за власним вибором, у якому визначити критичне ставлення до тієї чи іншої проблеми та шляхів її вирішення. Здобувачі вищої освіти також можуть підготувати відеопрезентації теми в цілому або окремих її складових. Використання названих та інших форм роботи на семінарському занятті сприяє якісному засвоєнню матеріалу, поглибленню знань здобувачів вищої освіти, розширенню їх світогляду. Планом семінарських занять передбачено також ряд контрольних питань, на які здобувачі вищої освіти повинні знайти відповіді при підготовці до заняття та опрацюванні лекційного курсу.

Готуючись до семінарів, здобувачам вищої освіти бажано не лише опрацювати підручники чи іншу навчальну літературу, але й переглянути нормативні акти, пересвідчитися в їх чинності, проаналізувати окремі наукові публікації, відповідні розділи підручників, навчальних посібників, конспект лекцій, запропоновані монографії.

До всіх тем семінарських занять запропонований загальний перелік літератури. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть відшукати окремі джерела самостійно, користуючись електронними сайтами наукових видань «Право України», «Підприємництво, господарство і право», «Юридична Україна», «Адміністративне право і процес», «Вісник Ужгородського національного університету», «Право і суспільство», «Молодий вчений» та ряду інших.

1.1 МЕТА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

„Адміністративно-деліктне право” - це спеціалізований курс, одна з фундаментальних навчальних дисциплін, метою вивчення якої є опанування здобувачами вищої освіти знань про правове забезпечення порядку, умов притягнення до адміністративної відповідальності, особливостей здійснення адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Предмет дисципліни становить вивчення відомостей щодо нормативно-правової бази, основних принципів, завдань, функцій адміністративної відповідальності як виду юридичної відповідальності; статус суб'єктів адміністративної відповідальності, умов та порядку накладання адміністративних стягнень за вчинення окремих адміністративних проступків.

Метою даного курсу є:

ознайомлення із загальними засадами та джерелами адміністративної відповідальності, конкретними нормами, що регулюють питання адміністративної відповідальності та видами адміністративних стягнень, заходами впливу, що застосовуються до неповнолітніх;

розширення кола знань про вимоги нормативно-правових актів щодо порядку провадження в справах про адміністративні правопорушення;

ознайомлення з особливостями адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів.

розвиток уміння всебічно, повно і об'єктивно з'ясовувати обставини кожного вчинку, приймати по справам рішення у відповідності з законом, а також вміння застосовувати адміністративні стягнення до винних осіб з метою виховання їх у дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття.

формування у здобувачів вищої освіти навиків вірно та у відповідності до законодавства кваліфікувати діяння які віднесені до адміністративних проступків;

засвоєння основних теоретичних положень, які стосуються питань застосування заходів адміністративної відповідальності; напрацювання практичних навичок щодо вирішення питання про притягнення до адміністративної відповідальності окремих суб'єктів за вчинення адміністративних правопорушень.

Систему дисципліни „Адміністративно-деліктне право” складає сукупність тем, які розкривають загальні засади і принципи притягнення до адміністративної відповідальності та провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Одна з особливостей цієї дисципліни полягає в тому, що від тих, хто її вивчає, вимагається засвоєння не лише суто теоретичних проблем адміністративної відповідальності, але й набуття практичних навичок застосування правових норм, вирішення практичних ситуацій на основі

нормативно-правових актів (Кодексу України про адміністративні правопорушення, спеціальних Законів України).

Елементи професійного досвіду, які мають бути сформовані після вивчення цієї дисципліни:

1. **Знання:** загальні засади та джерела адміністративної відповідальності, конкретні норми, що регулюють питання адміністративної відповідальності;

види адміністративних стягнень, заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх

вимоги нормативно-правових актів щодо порядку провадження в справах про адміністративні правопорушення;

особливості адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів.

2. **Вміння:** вірно та у відповідності до законодавства кваліфікувати діяння які віднесені до адміністративних проступків;

всебічно, повно і об'єктивно з'ясовувати обставини кожного вчинку, приймати по справам рішення у відповідності з законом;

застосовувати адміністративні стягнення до винних осіб з метою виховання їх у дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, поняття та основних рис адміністративної відповідальності; підстав, умов та заходів адміністративної відповідальності; особливостей здійснення адміністративних проваджень у справах про адміністративні правопорушення.

3. **Навички:** практично тлумачити та застосовувати положення нормативно-правових актів, що визначають порядок, умови та принципи адміністративної відповідальності.

Концепція роботи на групових заняттях базується на завчасній теоретичній підготовці здобувачів вищої освіти до групових занять і розгляд на них проблемного або практично-орієнтованого матеріалу кожної теми за інтерактивними методиками.

Навчальна дисципліна переважно спрямована на розгляд і вирішення практичних ситуацій при застосування заходів адміністративної відповідальності, а тому інтерактивне опрацювання проблематики курсу буде здійснюватись, головним чином, за методиками дискутування і проблемного навчання. Це вимагає від здобувачів вищої освіти особливої відповідальності і ґрунтовної самостійної підготовки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти під час вивчення курсу „Адміністративно-деліктне право” заохочується за допомогою використання рейтингової системи оцінки підготовки здобувачів вищої освіти, сприяння інтересам саморозвитку і підтримки наукової роботи для опанування проблематики дисципліни.

Зміст навчальної дисципліни „Адміністративно-деліктне право” розділено на модулі. Вивчення кожного модуля завершується написанням модульної контрольної роботи (тестових завдань).

Вивчення дисципліни в цілому завершується складанням заліку.

1.2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права України

Тема 1. Поняття та джерела адміністративно-деліктного права

Поняття адміністративно-деліктного права та його місце у системі адміністративного права. Особливості предмета правового регулювання адміністративно-деліктного права. Джерела адміністративно-деліктного права. Кодекс України про адміністративні правопорушення -основне джерело адміністративно-деліктного права.

Поняття та зміст функції адміністративно-деліктного права. Нормотворча, регулятивна та охоронна функції адміністративно-деліктного права. Зміст і значення каральної функції АДП.

Тема 2. Адміністративний проступок: поняття та ознаки. Види складів адміністративних правопорушень

Науково-теоретичне та нормативне закріплення поняття адміністративного правопорушення. Загальні ознаки адміністративного правопорушення: караність, протиправність, суспільна шкідливість. Спеціальні ознаки адміністративного правопорушення: конструктивні ознаки та ознаки, які мають юридичне значення лише в окремих складах адміністративних проступків або ж при вирішенні питання про вид і міру покарання за вчинення адміністративного правопорушення.

Основні й кваліфіковані склади адміністративних правопорушень. Правопорушення з матеріальним та формальним складом. Особисті й службові (посадові) склади правопорушень. Однозначні й альтернативні склади правопорушень. Описові та банкетні склади правопорушень.

Тема 3. Поняття та сутність адміністративних стягнень

Поняття адміністративних стягнень. Система адміністративних стягнень. Попередження як вид адміністративного стягнення. Штраф як вид адміністративного стягнення. Поняття, сутність та особливості накладання штрафних балів. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення: особливості застосування. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення: порядок та особливості застосування. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину: поняття, сутність та умови накладання.

Поняття та особливості накладення стягнення у вигляді громадських робіт. Суспільно-корисні роботи: новела вітчизняного законодавства (особливості застосування та юридичні наслідки). Поняття, сутність та перспективи розвитку законодавства щодо застосування виправних робіт. Адміністративний арешт – найбільш суворе адміністративне покарання.

Видворення іноземців за межі України.

Змістовий модуль 2. Адміністративна відповідальність спеціальних суб'єктів. Обставини, які виключають адміністративну відповідальність

Тема 4. Адміністративна відповідальність неповнолітніх

Проблеми адміністративної відповідальності неповнолітніх. Обмеженість дієздатності як основа гуманізації покарань, що застосовуються до неповнолітніх. Особливості визначення віку, з якого настає адміністративна відповідальність. Особливості визначення віку особи за відсутності документів, що посвідчують особу. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх: актуальність їх в сучасній Україні. Реформування адміністративного законодавства в питаннях застосування заходів впливу до неповнолітніх на основі вивчення зарубіжного досвіду. Випадки неможливості передачі неповнолітніх під нагляд батьків або осіб, що їх замінюють. Підстави та умови застосування загальних заходів адміністративної відповідальності до осіб віком від 16 до 18 років. Доцільність розширення переліку адміністративних правопорушень, за вчинення яких неповнолітні притягуються до адміністративної відповідальності на загальних підставах.

Тема 5. Адміністративна відповідальність юридичних осіб

Адміністративна відповідальність юридичних осіб: історико-правовий аналіз. Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про подальше обмеження застосування штрафів, які накладаються в адміністративному порядку» як основний нормативний документ, що припиняв накладення адміністративних стягнень на юридичних осіб. Поняття адміністративної відповідальності юридичних осіб. Юридична особа як суб'єкт адміністративної відповідальності. Вина як підстава адміністративної відповідальності юридичних осіб, проблеми її нормативного закріплення й шляхи їх вирішення. Система адміністративних стягнень та можливості її застосування при притягненні юридичних осіб до адміністративної відповідальності.

Проблеми уніфікації законодавства про адміністративну відповідальність юридичних осіб. Вивчення досвіду зарубіжних країн в питаннях адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Тема 6. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність

Загальна характеристика обставин, які виключають адміністративну відповідальність. Поняття та умови правомірності крайньої необхідності як обставини, яка виключає протиправність діяння та застосування адміністративного покарання. Сутність та ознаки необхідної оборони – соціально корисної поведінки, що об'єктивно містить ознаки адміністративного правопорушення, проте виключає караність. Неосудність як особливий психічний стан особи, що усуває протиправність діяння: проблеми практичного застосування. Співвідношення необхідної оборони, неосудності та крайньої необхідності як обставин, які звільняють від адміністративної відповідальності.

Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначимості правопорушення: умови, причини та наслідки.

Змістовий модуль 3. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення

Тема 7. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення як основний процесуальний документ, що посвідчує факт вчинення адміністративного проступку. Види адміністративних протоколів. Процесуальні документи, які складаються у випадках, коли протоколи відсутні. Особливості адміністративного затримання та особистого огляду особи, огляду речей і документів. Правила й умови проведення особистого огляду. Правові підстави для проведення огляду.

Поняття та значення доказів у адміністративному провадженні. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення, їх юридичне значення.

Тема 8. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень

Загальна характеристика виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Провадження постанови про накладення штрафу. Фотофіксація порушення ПДР як підстава для порушення адміністративного провадження про накладення штрафних балів. Досвід Грузії про виконання постанов про накладання штрафних балів. Провадження постанови про оплатне вилучення предмету. Проблеми практичного застосування даного виду стягнення. Провадження постанови про конфіскацію речей. Перелік матеріальних цінностей, які не підлягають конфіскації в ході адміністративного провадження.

Провадження постанов про застосування громадських та суспільно-корисних робіт. Провадження постанов про застосування виправних робіт, проблеми залучення роботодавців до адміністративних проваджень. Провадження

постанови про позбавлення спеціального права. Провадження по виконанню постанови про застосування адміністративного арешту.

1.3 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ГОДИНИ З ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ, ФОРМАМИ ВИВЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Загальний обсяг годин навчальної дисципліни – 90 годин, з них 16 годин – лекції, 14 годин – семінарські заняття, 60 годин – самостійна робота.

Назви тем змістових модулів	Кількість годин				
	Лекції	семінарські заняття	самостійна робота	форма контролю	разом
Змістовий модуль 1.					
Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права України					
Тема 1. Адміністративно-деліктне право: поняття, предмет, джерела та функції	2	2	6		10
Тема 2. Адміністративний проступок: поняття та ознаки. Види складів адміністративних правопорушень	2	2	6		10
Тема 3. Поняття та сутність адміністративних стягнень	2	2	6		10
Разом:	6	6	18		30
Змістовий модуль 2. Адміністративна відповідальність спеціальних суб'єктів. Обставини, які виключають адміністративну відповідальність					
Тема 4. Адміністративна відповідальність неповнолітніх	2	2	6		10
Тема 5. Адміністративна відповідальність юридичних осіб	2		7		9
Тема 6. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність	2	2	7		11
Разом:	6	4	20		30
Змістовий модуль 3. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення					
Тема 7. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	2	2	11		15

Тема 8. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень	2	2	11		15
Разом	4	4	22		30
Всього годин:	16	14	60		90

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Теми семінарських занять	Кількість годин
Тема 1. Адміністративно-деліктне право: поняття, предмет, джерела та функції	2
Тема 2. Адміністративний проступок: поняття та ознаки. Види складів адміністративних правопорушень	2
Тема 3. Поняття та сутність адміністративних стягнень	2
Тема 4. Адміністративна відповідальність неповнолітніх	2
Тема 5. Адміністративна відповідальність юридичних осіб	
Тема 6. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність	2
Тема 7. Проведення у справах про адміністративні правопорушення	2
Тема 8. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень	2
Всього годин:	14

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Адміністративно-деліктне право: поняття, предмет, джерела та функції	6
Тема 2. Адміністративний проступок: поняття та ознаки. Види складів адміністративних правопорушень	6
Тема 3. Поняття та сутність адміністративних стягнень	6
Тема 4. Адміністративна відповідальність неповнолітніх	6
Тема 5. Адміністративна відповідальність юридичних осіб	7
Тема 6. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність	7
Тема 7. Проведення у справах про адміністративні правопорушення	11

Тема 8. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень	11
Всього годин:	60

Звіт про самостійну роботу складається у вигляді реферату з кожної теми на папері формату А-4, складання та вирішення тестових завдань, написання есе. Оформлення - згідно стандартних вимог до друкованих текстів.

Індивідуальні завдання

Робочим планом передбачено виконання індивідуальних завдань у вигляді самостійної та контрольної роботи, коли здобувачі вищої освіти, базуючись на нормах чинного законодавства України та на конкретних прикладах юридичної практики здійснюють моделювання практичних ситуацій та вирішують їх.

Метою контрольної роботи є перевірка засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу та вміння самостійно вирішувати прості ситуативні задачі.

Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Адміністративно-деліктне право” використовуються: лекції; семінари; проведення тестів; написання рефератів, повідомлень, інших наукових робіт.

Теоретичний матеріал подається у вигляді лекцій. Під час лекцій аналізуються проблемні ситуації, організується зворотний зв'язок з аудиторією шляхом формулювання запитань у режимі діалогу. Під час практичних занять коротко розглядаються теоретичні положення відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади, а надалі здобувачами вищої освіти самостійно вирішуються теоретичні завдання та практичні задачі. Особливістю виконання практичних робіт є застосування норм чинного законодавства України.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни „Адміністративно-деліктне право” включає: інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); опорний конспект лекцій на паперовому носії; опорний конспект лекцій на електронному носії; друкований роздатковий матеріал.

Методи контролю

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, практичних занять та консультацій, рішення задач під час виконання самостійної та контрольної роботи.

За всіма темами наприкінці семестру проводяться самостійні роботи. Бали, які набрані здобувачами вищої освіти під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді на теоретичне запитання та вирішення практичної задачі.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесії) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості. Підсумкова оцінка виставляється відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.

Залікові білети знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

1.4. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНО- ДЕЛІКТНЕ ПРАВО»

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права України	0... 20
1 Повнота ведення конспектів занять.	0... 2
2 Підготовленість до практичних робіт.	0... 7
3 Самостійність виконання практичних та самостійних робіт.	0... 6
4 Своєчасність виконання практичних задач та самостійної роботи.	0... 5
Змістовий модуль 2. Адміністративна відповідальність спеціальних суб'єктів. Обставини, які виключають адміністративну відповідальність	0... 20
1 Повнота ведення конспектів занять.	0... 2
2 Підготовленість до практичних робіт.	0... 7
3 Самостійність виконання практичних та самостійних робіт.	0... 6
4 Своєчасність виконання практичних задач та самостійної роботи.	0... 5
Змістовий модуль 3. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення	0... 20
1 Повнота ведення конспектів занять.	0... 2
2 Підготовленість до практичних робіт.	0... 7
3 Самостійність виконання практичних та самостійних робіт.	0... 6
4 Своєчасність виконання практичних задач та самостійної роботи.	0... 5

Підсумковий контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права України	0... 60
1 Теоретичне питання	0... 20
2 Практичне питання	0... 20
3 Результат підсумкового контролю	0... 60
Змістовий модуль 2. Адміністративна відповідальність спеціальних суб'єктів. Обставини, які виключають адміністративну відповідальність	0... 60
1 Теоретичне питання	0... 20
2 Практичне питання	0... 20
3 Результат підсумкового контролю	0... 20
Змістовий модуль 3. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення	0... 60
1 Теоретичне питання	0... 20
2 Практичне питання	0... 20
3 Результат підсумкового контролю	0... 20
Зважена семестрова оцінка	0... 60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Мінімальні вимоги до знань та вмінь

З тими здобувачами вищої освіти, які до проведення підсумкового семестрового контролю не встигли виконати всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 0 до 19 балів (за шкалою оцінювання), проводяться додаткові індивідуальні заняття, за результатами яких визначається, наскільки глибоко засвоєний матеріал, та чи необхідне повторне вивчення дисципліни.

Дисципліну можна вважати такою, що засвоєна, якщо здобувач вищої освіти:

1) знає:

- базові поняття адміністративно-деліктного права;
- основні характеристики адміністративного законодавства;
- елементи складу адміністративного правопорушення;
- основи роботи з першоджерелами;

2) вміє:

- вирішувати типові практичні ситуації;
- обчислювати суми штрафних санкцій за вчинення конкретного адміністративного правопорушення;
- кваліфікувати протиправні діяння відповідно до КУАП.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Порядок поточного оцінювання знань

У процесі поточного контролю здійснюється перевірка засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу, набуття ними вмінь та навичок щодо вирішення практичних ситуацій, здатності самостійного опрацювання окремих тем курсу, публічного виступу та письмового викладу конкретних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- систематичність відвідування семінарських (практичних) занять;
- активність роботи на семінарських (практичних) заняттях;
- участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- виконання самостійних практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- участь у науково-пошуковій та творчій роботі, в т.ч. виконання індивідуальної науково-дослідної роботи;
- виконання модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання **участі у семінарському (практичному) або індивідуальному занятті** (відповідь з питань семінару, питань для самостійного опрацювання, розв'язок задачі, складання практичних завдань (тестів) тощо), а

також виконання **поточної контрольної роботи** (оцінюються в 5, 4, 3, 2, 0 балів), зокрема:

- 5 балів – повна відповідь на поставлене питання; здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалі всієї теми, а не лише конкретного питання, здійснює порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робить самостійні висновки та узагальнення, правильно та доречно вживає юридичну термінологію, демонструє знання законодавчих актів України з питань адміністративно-деліктного права; контрольна робота виконана на належному рівні, всі питання розкриті повністю;

- 4 бали – відповідь потребує невеликих уточнень, здобувач вищої освіти повторює висновки та пропозиції, наведені різними авторами, не чітко формулює власні висновки та узагальнення, відповідає на поставлене питання по суті, але інші питання теми викликають труднощі; при написанні контрольної роботи допущені незначні помилки, описки, відповідь дещо неповна;

- 3 бали – відповідь потребує суттєвих доповнень; здобувач вищої освіти плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу, у нього виникають труднощі в ході аналізу судового адміністративного процесу; контрольна робота виконана із значними неточностями та помилками, а відповідь на поставлені питання схематична, неповна;

- 2 бали – здобувач вищої освіти знає сутність теми, яку необхідно було опрацювати, але не може відповісти на поставлені питання, при відповіді використовує додаткові джерела (Кодекс України про адміністративні правопорушення, конспект, підручники тощо), з яких зачитує окремі частини; контрольна робота виконана поверхово, відповіді на окремі питання роботи відсутні;

- 1 бал – здобувач вищої освіти не може дати жодної відповіді на поставлені питання або відповідає не по суті, не на ті питання чи з використанням нормативного матеріалу, що втратив чинність; контрольна робота виконана лише на 10 %, допущені значні помилки.

Опитування кожного здобувача вищої освіти повинно бути проведено не менше двох разів протягом семестру за умови регулярного відвідування ним різних видів аудиторних занять. У випадку відсутності здобувача вищої освіти на заняттях (хвороба, вільне відвідування занять тощо) здобувач вищої освіти зобов'язаний перескласти в порядку індивідуальних консультацій не менше двох тем, що розглядалися на семінарському занятті, включаючи й питання, що підлягали самостійному опрацюванню.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, є: вміння знаходити та опрацьовувати додаткову літературу; володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання

практичних завдань; самореалізація на практичних та семінарських заняттях, вміння подавати власні знання логічно, точно та відстоювати власні висновки, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставить за умови відповідності виду самостійної роботи або усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.

Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (обов'язкових для виконання та за вибором здобувачів вищої освіти), форми організації та звітності, терміни виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються кафедрою під час розробки робочої навчальної програми дисципліни.

Виконання вибіркового виду самостійної роботи (міні-презентація теми, доповідь на наукову конференцію, підготовка рефератів, есе з відповідної тематики, презентація наукових доробок з запропонованої теми тощо) здійснюється таким чином:

- міні-презентація теми – 0-5 балів;
- презентація аналітичного огляду наукових публікацій – 0-5 балів;
- презентація реферату – 0-5 балів;
- участь в розробці, підготовці, виготовленні навчальних матеріалів (ситуаційних задач, тестів тощо), або наочних навчальних матеріалів (плакатів, слайд-шоу, мультимедійних посібників тощо) – 0-5 балів;
- доповідь на наукову конференцію, підготовка наукових публікацій з питань адміністративного судового процесу – 0-5 балів.

Презентації – виступи перед аудиторією (дослідження у вигляді PowerPoint), що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, надання експертної оцінки тощо. Презентації можуть бути як індивідуальними, так і колективними.

Підготовка презентації дослідження у вигляді **PowerPoint**. Презентація має включати основні позиції проблемної доповіді: схематично відображені теоретичні аспекти, таблиці та рисунки з аналітичної частини, схематично відображені проблемні аспекти та пропозиції. Кінцева мета: виділити основні позиції по відповідній проблемі та належним чином їх оформити.

Критеріями оцінки є вміння виділяти головне й другорядне та можливість його оформлення.

Підготовка і міні-презентація теми.

Міні-лекції характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів.

Міні-лекція дає можливість здобувачу вищої освіти на основі опрацювання підручників, монографій, періодичних публікацій і законодавства продемонструвати вміння постановки проблеми, шляхом розкриття та оцінки поточної ситуації, виявлення суперечливих моментів, протиріч, визначення причин, наслідків та аргументації власної позиції здійснити аналіз фінансової проблеми, явища, процесу чи дискусійного питання, а також сформулювати пропозиції доповідача щодо вирішення проблеми та висновки, які ґрунтуються як на власних аргументах, так і на думку фахівців.

Критеріями оцінки міні-лекції є стислість, змістовність її структурних частин, логічність та вміння здобувача вищої освіти чітко формулювати свою позицію і робити висновки щодо проведеного дослідження.

Аналітичний огляд наукових публікацій. Здобувачі вищої освіти досліджують з критичної точки зору питання, проблему, яка досліджена вітчизняними та зарубіжними науковцями і дають свою оцінку. Ті питання, які стосуються сучасного стану досліджуваних об'єктів, передбачають обов'язкове використання літературних джерел останніх років. Здобувач вищої освіти має включити аналіз не тільки теоретичного, але й масиву статистичної інформації. Кінцева мета: отримати логічний науково-емний висновок по відповідній проблемі. Оформлення такого виду роботи обов'язкове. Аналітичний огляд готується на те заняття, на якому розглядається відповідна тема.

Критеріями оцінки є підбір, кількість наукових публікацій та якість їх аналітичного (критичного аналізу), вміння сформулювати висновки і їх обґрунтувати.

Підготовка і презентація реферату.

Реферат – поширений тип письмової самостійної роботи з дисципліни, який демонструє поглиблене опрацювання відповідної теми. У процесі підготовки реферату здобувач вищої освіти накопичує знання, вміння та навички роботи з різними інформаційними джерелами, готується до виконання майбутніх курсових і дипломних робіт. Реферат є одним з основних типів індивідуальних завдань, який підводить їх до роботи підвищеної складності, з елементами науковості, що виконується під час навчання.

Презентація реферату проходить в аудиторії на семінарському занятті, де розглядається дана тема, або може бути проведена індивідуально.

Критеріями оцінки змісту реферату є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, наявність власної думки, використання нових наукових джерел.

Презентація есе. Есе – невеликий за обсягом твір, що має довільну композицію і висловлює особисту думку з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві есе – це ближче до репліки, що адресується підготовленому слухачу. Тобто людині, яка вже має уяву, про що йде мова. Власне, така «адресність» дозволяє автору есе

зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати різними правовими деталями викладення матеріалу в письмовому форматі.

Критеріями оцінювання есе є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; оформлення роботи відповідно до поставлених вимог.

Всі індивідуальні роботи здобувачів вищої освіти проходять перевірку за допомогою програми «Плагіат». У разі виявлення ідентичних індивідуальних робіт, усі вони не зараховуються (у т.ч. ті, які були вже захищені) як такі, що мають несамотійний характер виконання (академічна нечесність).

Модульна контрольна робота передбачає виконання двох блоків завдань:

- перший блок – тестові завдання (5 тестових завдань);
- другий блок – теоретичні питання (2 питання).

10-9 балів – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) на всі питання модульної контрольної роботи; здобувач вищої освіти вільно орієнтується в поданому матеріалі;

8-7 балів – здобувач вищої освіти надав на 75 % питань модульної контрольної роботи; відповіді на питання контрольної потребують уточнень;

6-5 балів – здобувач вищої освіти надав відповіді на 60% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують суттєвих уточнень, недостатнє володіння матеріалом;

4-0 балів – здобувач вищої освіти надав відповіді менше ніж на 50% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують значних уточнень; здобувач вищої освіти не орієнтується в поданому матеріалі, вкрай обмежена відповідь.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти у процесі виконання модульної контрольної роботи – 10 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти денної форми навчання наведені в таблиці.

Таблиця – Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти денної форми навчання

Контрольний захід	Бали за один вид роботи	Кількість виконаних завдань та балів за всі види робіт	Всього балів за семестр
Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти			
Обов'язкові види робіт			
Участь у семінарському (практичному) або індивідуальному занятті – відповідь з питань семінару, питань для самостійного опрацювання	0-5	2x5=10	10
Виконання модульної контрольної роботи	0-10	3x10=30	30
Розв'язування задач	0-5	1x5=5	5
Презентація реферату (індивідуальної роботи)	0-5	1x5=5	5
Виконання індивідуальних завдань з окремих тем курсу	0-5	1x5=5	5
Вибіркові види робіт			
Виконання вибіркового виду самостійної роботи (огляд літератури, презентації PowerPoint та інші візуалізаційні матеріали, доповідь на наукову конференцію, участь в олімпіаді, підготовка наукових публікацій тощо)	0-5	1x5=5	5
Всього балів за 100-бальною шкалою		60	60
Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти			
Екзамен (д/залік)	0-40		40
Всього балів за 100-бальною шкалою			40
Загальна кількість балів за семестр			100

Порядок підсумкового оцінювання знань

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового д/заліку. Питання на д/залік охоплюють програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами вищої освіти компетентностей.

З дисципліни здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені (заліку).

Умовою допуску до екзамену (д/заліку) є виконання всіх видів навчальної роботи передбачених робочою програмою.

Складання заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для здобувачів вищої освіти, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані модульні контролі, індивідуальні завдання тощо або не набрав мінімально необхідну кількість балів – 20 балів (*тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»*), то він не допускається до складання екзамену (д/заліку) під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ЧНТУ».

Для складання д/заліку існують білети. Білети складаються із двох теоретичних питань та однієї практичної задачі. Якщо відповідь повна і зміст відповіді здобувача вищої освіти повністю відповідає сутності поставленого запитання, він може отримати від 33 до 40 балів. В тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконує всі завдання без грубих помилок, він може отримати від 24 до 32 балів. Якщо при підготовці відповіді на питання білету здобувач вищої освіти допускає грубі помилки і всі питання виконані менш ніж на половину, то він може отримати від 17 до 24 балів. При невиконанні хоча б одного завдання білету, здобувач вищої освіти не може отримати більше 16 балів.

Мінімальні вимоги до знань та вмінь

Дисципліну можна вважати такою, що засвоєна, якщо здобувач вищої освіти:

1) знає:

- зміст основних правових понять та категорій з теорії адміністративно-деліктного права;
- сутність предмету, методу та джерел адміністративно-деліктного права;
- систему адміністративних стягнень та особливості процедури їх накладання за вчинення адміністративних проступків;
- загальні положення статусу учасників адміністративного провадження;

- особливості стадій несудового адміністративного процесу, права й обов'язки його учасників;

- особливості здійснення окремих адміністративних проваджень.

2) **вміє:**

- застосовувати норми Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших актів законодавства, які регулюють порядок розгляду і вирішення справ по суті;

- давати правову характеристику адміністративних проваджень;

- визначати особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх, посадових осіб та інших спеціальних суб'єктів;

- визначати особливості провадження постанов про застосування окремих видів адміністративних стягнень.

В цьому випадку здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку «задовільно» - 60 балів – Е (в т.ч. й під час ліквідації академічної заборгованості з дисципліни).

Підстава: «Порядок призначення і виплати стипендій», затверджений постановою КМУ від 12.07.2004 р. № 882 (в редакції постанови КМУ від 28.12.2016 р. № 1050).

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни „Адміністративно-деліктне право” включає:

- інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД);

- опорний конспект лекцій на паперовому носії;

- опорний конспект лекцій на електронному носії;

- друкований роздатковий матеріал;

- зразок вирішення практичних ситуацій.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1. АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, ДЖЕРЕЛА ТА ФУНКЦІЇ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття та предмет правового регулювання адміністративно-деліктного права.
2. Функції адміністративно-деліктного права.
3. Джерела адміністративно-деліктного права.

Питання для самостійного вивчення

1. Конституція України як джерело адміністративно-деліктного права.
2. Становлення і розвиток законодавства про адміністративну відповідальність в Україні.
3. Класифікація функцій адміністративно-деліктного права.
4. Співвідношення каральної та превентивної функції адміністративно-деліктного права
5. Теми для індивідуального дослідження (есе)
6. Нормотворча функція адміністративно-деліктного права.
7. Зміст і значення превентивної, каральної та інформаційної функцій адміністративно-деліктного права.
8. Функції адміністративно-деліктного права: співвідношення понять «мета, засоби та результат».

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОСТУПОК: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ. ВИДИ СКЛАДІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття адміністративного правопорушення (проступку).
2. Загальні ознаки адміністративного правопорушення.
3. Спеціальні ознаки адміністративного правопорушення.
4. Основні й кваліфіковані склади адміністративних правопорушень.
5. Правопорушення з матеріальним та формальним складом.
6. Особисті й службові (посадові) склади правопорушень.
7. Однозначні й альтернативні склади правопорушень.
8. Описові та бланкетні склади правопорушень

Питання для самостійного вивчення

1. Науково-теоретичне та нормативне закріплення поняття адміністративного правопорушення.
2. Конструктивні ознаки адміністративного правопорушення.
3. Факультативні ознаки адміністративних правопорушень.
4. Класифікація складів адміністративних правопорушень.
5. Юридичне значення відмежування описових та бланкетних складів правопорушень.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Караність як ознака адміністративного правопорушення.
2. Ознака протиправності адміністративного правопорушення та її юридичне значення.
3. Адміністративне правопорушення: поняття та суть.
4. Відмінність адміністративного правопорушення від злочину, дисциплінарного проступку та цивільного правопорушення.
5. Програма удосконалення законодавства України про адміністративні правопорушення.
6. Юридичне значення розмежування складів правопорушень з матеріальним і формальним складом.
7. Посадові правопорушення: особливості юридичної конструкції та юридичне значення.
8. Розмежування однозначних та альтернативних складів правопорушень.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття адміністративних стягнень.
2. Система адміністративних стягнень.
3. Попередження як вид адміністративного стягнення.
4. Штраф як адміністративного вид стягнення.
5. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.
6. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.
7. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину.
8. Громадські роботи.
9. Виправні роботи.
10. Адміністративний арешт.
11. Видворення іноземців за межі України.

Питання для самостійного вивчення

1. Проблеми становлення громадських робіт як виду адміністративного покарання.
2. Порядок реалізації оплатного вилучення предмета як виду адміністративного покарання.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Проблеми застосування адміністративних штрафів.
2. Доцільність застосування штрафів як виду адміністративних стягнень.
3. Проблеми застосування громадських робіт: доцільність та ефективність.
4. Позбавлення спеціального права: строки, порядок застосування та проблеми ефективності.
5. Видворення іноземців як адміністративно-превентивний захід.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ**Теоретичні питання для усної відповіді**

1. Особливості визначення віку, з якого настає адміністративна відповідальність.
2. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
3. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.

Питання для самостійного вивчення

1. Правові підстави притягнення неповнолітнього до адміністративної відповідальності на загальних умовах.
2. Визначення віку особи, яка не має документів.
3. Відмінність заходів адміністративного впливу від заходів адміністративної відповідальності.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Причини вчинення неповнолітніми адміністративних правопорушень.
2. Попередження правопорушень, які вчиняються неповнолітніми суб'єктами.
3. Відповідальність батьків за правопорушення, вчинені неповнолітніми суб'єктами.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (для самостійного опрацювання)

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: історико-правовий аналіз.
2. Поняття адміністративної відповідальності юридичних осіб.
3. Юридична особа як суб'єкт адміністративної відповідальності.
4. Вина як підстава адміністративної відповідальності юридичних осіб
5. Проблеми уніфікації законодавства про адміністративну відповідальність юридичних осіб.

Питання для самостійного вивчення

1. Вина юридичної особи: проблеми визначення.
2. Уніфікація законодавства України про адміністративну відповідальність юридичних осіб.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Особливості визначення складу правопорушень, вчинених юридичною особою.
2. Система адміністративних покарань, що можуть бути застосовані до юридичних осіб.
3. Становлення інституту адміністративної відповідальності юридичних осіб.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Загальна характеристика обставин, які виключають адміністративну відповідальність.
2. Поняття та умови застосування крайньої необхідності.
3. Поняття та сутність необхідної оборони.
4. Неосудність як обставина, що виключає адміністративну відповідальність.
5. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначимості правопорушень.

Питання для самостійного вивчення

1. Розмежування обставин, які звільняють від адміністративної відповідальності.
2. Умови правомірності крайньої необхідності.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Поняття та сутність малозначимих проступків.
2. Розмежування крайньої необхідності та необхідної оборони.
3. Розмежування крайньої необхідності та неосудності.
4. Розмежування необхідної оборони та неосудності.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 7. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Протокол про адміністративне правопорушення.
3. Адміністративне затримання та особистий огляд, огляд речей і документів.
4. Поняття та значення доказів у адміністративному провадженні.
5. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
6. Особи, які беруть участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення.
7. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення

1. Роль адвоката при провадженні справ про адміністративні правопорушення.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Роль та повноваження експерта при провадженні справ про адміністративні правопорушення.
2. Законні представники та свідки: їх повноваження, роль та призначення в адміністративному процесі.
3. Проблематика відсторонення від керування транспортом осіб, що перебувають у стані сп'яніння.
4. Освідування осіб, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння.
5. Порядок відшкодування витрат потерпілим, свідкам, експертам та перекладачам.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 8. ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Загальна характеристика виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

2. Провадження постанови про накладення штрафу.
3. Провадження постанови про оплатне вилучення предмету.
4. Провадження постанови про конфіскацію речей.
5. Провадження постанови про позбавлення спеціального права.
6. Провадження по виконанню постанови про застосування адміністративного арешту.

Питання для самостійного вивчення

1. Провадження по виконанню постанови про застосування виправних робіт.
2. Провадження постанови про застосування громадських робіт.
3. Провадження постанови про позбавлення права полювання.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Зміст постанови про накладення адміністративного стягнення.
2. Порядок відбування адміністративного арешту.
3. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування порушником виправних робіт.
4. Порядок обчислення строку відбування виправних робіт.

ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ

Завдання 1

Продавець магазину продуктів харчування Шевченко пробила на касі лимони покупцю Кузнецовій двічі. Кузнецова, яка виявила це вже після розрахунку і отримання чеку на руки, написала скаргу та висунула претензію щодо якості роботи Шевченко, на що остання відповіла, що покупцям треба бути уважнішими.

Для перевірки якості обслуговування покупців співробітниками поліції було здійснено контрольну закупку, в ході якої Шевченко двічі пробила в чеку сметану.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність продавця Шевченко.

Завдання 2

Федоренко, який перебував під адміністративним доглядом, та Руденко вночі вирубували дерева в лісосмузі поблизу Чернігова. Як з'ясувалося, вони були власниками лазні і їм терміново були потрібні дрова, оскільки через свята їхній запас дров був використаний майже повністю.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Федоренка та Руденка, якщо відомо, що вони обидва розкаялися та відшкодували завдану шкоду добровільно.

Завдання 3

Військовослужбовця Маковку було затримано у парку розваг у стані алкогольного сп'яніння за дрібне хуліганство. Під час затримання Маковка чинив опір та лаявся.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність військовослужбовця.

Завдання 4

Тарапущенко, який придбав автомобіль «Ауді-7», здійснював його реєстрацію. Після цього один номерний знак він поставив за лобовим склом у салоні автомобіля, а другий причепив на відведене для номеру місце. Поспішаючи, він не помітив, що причепив його догори ногами. Під час руху Тарапущенко також забув пристебнути пасок безпеки та перевищив дозволену швидкість на 15 км/год.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність такого водія.

Завдання 5

Молодший, перебуваючи у нетверезому стані, їхав на велосипеді по трасі Чернігів-Київ у межах с. Красне. Не впоравшись з керуванням, він впав з велосипеда на проїжджу частину. Обминаючи Молодшого, водій Терехов, який

керував автомобілем ВАЗ-2110, заїхав у стовп-обмежувач руху, внаслідок чого суттєво пошкодив свій автомобіль. Молодший намагався втекти з місця ДТП, але був затриманий працівниками поліції, які їхали смугою зустрічного руху.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Молодшого.

Завдання 6

Оскільки водій пасажирського автобусу Ужгород-Чернігів Микольчук спізнився з виходом у рейс (перевірка технічного стану автобуса затяглася з незалежних від водія причин), то через брак часу він не став проходити медичний огляд перед рейсом. Керівник транспортного підприємства Ніконенко також попередив Микольчука, що в рейс йому доведеться їхати самому, оскільки його напарник Степанов пішов у відпустку без збереження заробітної плати.

Які норми КУАП було порушено?

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність винних осіб.

Завдання 7

У зв'язку з аварією на водогоні у Чернігові було припинене централізоване водопостачання по вул. Шкільна. Оскільки надворі було досить спекотно, Бугар та Щуренко брали воду для побутових потреб та поливу городини в колонці, яка знаходилась на цій вулиці. Щоб кожного разу не натискати ручку колонки, вони закріпили її за допомогою палиці, внаслідок чого вода текла безперервно. Цей факт було виявлено працівниками поліції, які здійснювали патрулювання вулиць міста.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Бугара та Щуренка, якщо відомо, що вони перебували у стані сп'яніння.

Завдання 8

Громадянин Коваленко поспішав на роботу на власному автомобілі. Оскільки він спізнився, то зателефонував своєму керівникові під час управління транспортним засобом. В ході розмови Коваленко не зорієнтувався і вчасно не надав перевагу в русі кареті швидкої допомоги, яка їхала з проблісковими маяками та включеним звуковим сигналом.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Коваленка.

Завдання 9

Громадянин Синенко працював автоінструктором на курсах водіїв. Під час практичного заняття він сів на заднє сидіння автомобіля, оскільки слухач курсів Оришко попросив, щоб поруч з ним на передньому сидінні їхала його наречена. Під час руху автомобіля Оришко не впорався з керуванням та пошкодив знак – обмежувач руху.

Хто і за які протиправні діяння може бути притягнений до адміністративної

відповідальності?

Завдання 10

Паєнко, який орендував приміщення на 1 поверсі житлового будинку, займався випіканням хлібобулочних виробів. Перед Великоднем Паєнко разом з братом працювали майже цілодобово.

Мешканка 2 поверху Васильченко, квартира якої знаходилася над пекарнею, вночі викликала поліцію, оскільки через шум від тісто-мішальної машини заважав їй відпочивати.

Наряду поліції, який прибув на виклик, Паєнко пояснив, що в цій машині від багаторазового тривалого використання частково розкрутився механізм, звідси і шум. Але оскільки перед Великоднем багато замовлень, то не використовувати цю машину він не може.

Чи є в діях Паєнка склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 11

Голова Чернігівської міської ради своїм наказом зобов'язав керівників державних установ та підприємців міста привести у належний санітарний стан території розташування та ведення господарської діяльності, а особливу увагу приділити територіям, що прилягають до автомобільних шляхів.

Керівник автотранспортного підприємства «Летючий корабель» Лобода проігнорував названий наказ та не забезпечив проведення відповідних робіт.

Чи є у діях Лободи склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 12

Руденко, який будував приватний будинок у с. Количівка вздовж смуги автомобільної траси Чернігів-Київ, складав будівельні матеріали (цеглу, плити перекриття та труби) на узбіччя траси. Взимку через значні снігопади, розчищаючи подвір'я новобудови, він також викидав сніг на узбіччя дороги. Крім того, навесні Руденко разом з дружиною висадили під двором 20 плодкових дерев майже впритул до самої траси.

Голова об'єднаної громади Позняк зробив зауваження Руденку щодо цих фактів, але останній відповів нецензурною лайкою.

Чи є у діях Руденка склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 13

Патрульна поліція на трасі Київ-Чернігів зупинила авто «Audi q7», водій якого Павленко знаходився у нетверезому стані. На прохання патрульних показати

посвідчення водія, той відмовився. Згодом було з'ясовано, що Павленко понад місяць позбавлений права керувати транспортним засобом.

Кваліфікуйте дії водія Павленка.

Завдання 14

Григоришин, якого було звільнено з роботи за зловживання спиртними напоями, тривалий час не міг працевлаштуватися. Оскільки він мав на утриманні хвору матір та неповнолітню дитину, Григоришин почав надавати послуги з перевезення на своєму мікроавтобусі.

Під час однієї з таких поїздок Григоришина зупинили працівники поліції, оскільки він їхав, не пристебнувши пасок безпеки. Як з'ясувалося, у нього було відсутнє посвідчення водія, бо він був позбавлений права керувати транспортним засобом півроку тому і цей строк ще не минув.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Григоришина.

Завдання 15

Військовослужбовець Лиходій 20 травня був затриманий працівниками Національної поліції за дрібне хуліганство. З цього питання було порушено адміністративне провадження за ст. 173 КУАП.

В ніч з 20 на 21 травня його сусіди викликали поліцію через занадто гучний шум у квартирі Лиходія. Під час складання протоколу Лиходій розкався і пояснив, що 20 травня в нього день народження, тому музика і танці в такий день виправдані. Крім того, оскільки він мешкає на першому поверсі, шум від танців нікому не заважає.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Лиходія.

Завдання 16

Громадянка Стружук посадила у своєму дворі декілька кущів шипшини, два з яких – безпосередньо біля стовпа лінії електропередач. Голова об'єднаної територіальної громади Шевцов зробив їй зауваження та попросив пересадити ці кущі подалі від стовпа, щоб рослина не заважала електрикам. У відповідь Стружук почала лаятися, бо на її думку, шипшина – лікарська рослина, яка гарно цвіте, а тому нічого пересаджувати вона не збирається.

Шевцов написав заяву до поліції.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Стружук.

Завдання 17

Лісничий Загорулько за попередньою домовленістю з керівником Талалаївського лісгоспу Рябовим продавав у приватні господарства цибулини сон-трави (*Pulsatilla patens*), яка занесена до Червоної книги України. Виручені від продажу кошти Загорулько ділив на три частини: по одній частині забирали собі

Загорулько та Рябов, а третю частину коштів використовували для заготівлі кормів на зиму для диких тварин лісгоспу.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Загорулька.

Завдання 18

Здобувачі вищої освіти 1-го курсу університету харчових технологій брати Ільницькі були затримані працівниками Національної поліції під час викопування кущів троянд біля Чернігівської міськради.

Як з'ясувалося у ході розслідування, хлопці продавали їх через мережу Інтернет. Свої протиправні дії вони пояснили тим, що не отримують стипендії, а постійно просити гроші у батьків їм соромно.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність братів Ільницьких.

Завдання 19

Неповнолітні Демиденко та Проценко, які їхали електропоїздом Чернігів-Київ до Ніжина, бавлячись, смикнули стоп-кран. Пасажири вагона зробили їм декілька зауважень про недопустимість такої поведінки, але хлопці не вгамовувались. Натомість вони почали курити просто у вагоні та голосно нецензурно лятись. Пасажири викликали начальника поїзда.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Демиденка та Проценка.

Завдання 20

Приватний підприємець Замула займався торгівлею м'яса та виробів з нього у магазині «М'ясник». Герасименко вирішила придбати у цьому магазині ковбасу та телячу печінку, але не була впевнена, що печінка дійсно теляча. Тому вона звернулася до Замули з проханням надати документи на відповідний товар. У відповідь Замула почав нецензурно лятись.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність підприємця Замули.

Завдання 21

Лазарева, яку побив чоловік, викликала поліцію. Як з'ясувалося у ході слідства, Лазарєв, перебуваючи у нетверезому стані, вимагав у дружини гроші на алкоголь. Отримавши відмову, він почав погрожувати дружині, а потім вдарив її.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Лазарева.

Завдання 22

Герашенко посадив горіх майже на межі земельної ділянки з Макаренком. За 10 років дерево суттєво розрослося і почало затіняти городину присадибної ділянки Макаренка. Останній неодноразово просив Герашенка пересадити дерево, на що той відповів, що не хоче пересаджувати, щоб дерево не загинуло. Тоді

Макаренко, який працював агрономом у ПП «Зоря», закопав під горіхом 1 кг гербіцидів, що залишились у нього після обробки полів, які він не утилізував своєчасно. Дерево засохло.

Дізнавшись про це, Геращенко написав скаргу до поліції, у якій просив притягти Макаренка до адміністративної відповідальності.

Вирішіть справу по суті.

Завдання 23

Кропивін, який проживав біля лісу, відгородив невелику частину, щоб випасати телят. Під час огорожування Кропивін разом з дружиною та неповнолітнім сином вирубали та спалили частину чагарнику, що заважав конструкції, бо був розташований у безпосередній близькості до садиби Кропивіна.

Дізнавшись про факт знищення чагарників, лісничий Шульга написав скаргу на Кропивіна до органів Національної поліції.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Кропивіна.

Завдання 24

Після закінчення прибирання городини Шульга позгрібала залишки рослин та запалила вогнище на своєму городі. Її сусідка Мацарська попросила загасити полум'я, оскільки через високу вологість вогнище дуже сильно диміло, і весь дим ішов у бік щойно випраної білизни, яку Мацарська розвісила для просушки. Але Шульга не відреагувала на прохання сусідки і почала сперечатися з нею, що через можливий дощ бадилля намокне і не згорить, і тому відкладати спалювання на потім вона не буде. Роздратована Мацарська викликала поліцію.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Шульги.

Завдання 25

Відпочиваючи на Закарпатті, Гавриленко вирішив заготовити соснову живицю. Для цього він робив надрізи на деревах та збирав живицю, аби потім здати її на переробку і заробити на цьому гроші. Періодично він брав із собою на заготівлю свого 17-річного сина Богдана. Лісничий Іваненко попередив Гавриленка, що його діяльність незаконна, бо заготівля живиці дозволена лише на тих ділянках лісу, який підлягає вирубці та здійснюються представниками організацій, які мають на це спеціальний дозвіл. Але це попередження не зупинило Гавриленка. Вже наступного дня він знову заготовлював живицю у лісі, що не підлягав вирубці.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Гавриленка.

Завдання 26

Молодченко не мав грошей на проїзд, але дуже хотів відвідати свою матір у

Вертіївці. Тому він розташувався на підніжці електропоїзду «Чернігів-Ніжин», щоб таким чином безкоштовно проїхати до Вертіївки.

За які правопорушення може бути притягнений до адміністративної відповідальності Молодченко?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 27

Корж припаркував свій автомобіль «ВАЗ-2101» на смузї руху маршрутних транспортних таксі, щоб сходити до магазину за продуктами. Через це було частково блоковано рух маршрутних таксі по проспекту Вернадського.

Коли працівники Національної поліції порушили за цим фактом адміністративне провадження, Корж зазначив, що відповідати він не буде, оскільки є інвалідом II групи (захворювання органів слуху). Крім того, за словами Коржа, у магазині була черга, тому раніше прибрати свій автомобіль він не міг.

Чи може бути притягнений Корж до адміністративної відповідальності? Вирішіть справу по суті.

Завдання 28

Перебуваючи у стані сп'яніння, неповнолітній Пахомов сів на комбайн свого діда і поїхав покататися. Не впоравшись з керуванням, Пахомов зіпсував огорожу на трасі Чернігів-Київ та втік з місця пригоди.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Пахомова, якщо відомо, що він добровільно відновив зіпсовану огорожу.

Завдання 29

Григорович, подорожуючи з сім'єю на власному автомобілі, перевищив дозволену швидкість руху авто на 60 км/год. Під час зупинки руху транспортного засобу з'ясувалось, що ніхто в автомобілі не був пристебнутий ременем безпеки: ні Григорович, ні дружина, ні їх неповнолітні діти.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Григоровича, якщо відомо, що він розкався у вчиненому і пообіцяв надалі завжди користуватися ременем безпеки.

Завдання 30

Кияшко, поспішаючи до відкриття магазину «Квадратний метр», зупинив та припаркував своє авто на зупинці громадського транспорту, чим створив перешкоди рухові тролейбусів та маршрутних таксі.

Під час вирішення питання про адміністративну відповідальність Кияшко заперечував свою провину, мотивуючи це тим, що «всі так роблять», а також зазначив, що він був у магазині менше години.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Кияшка.

Завдання 31

До Управління ПФУ в Чернігівській області надійшла скарга від громадянина Лебедева на те, що на підприємстві «Ротекс люкс», де він працює, у шкідливих умовах працює декілька осіб, які є незастрахованими в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. На дане підприємство був направлений інспектор пенсійного фонду Шуляк, але керівник підприємства «Ротекс люкс» Охріменко не допустив його до перевірки, мотивуючи своє рішення тим, що Шуляк може розголосити інформацію, що становить комерційну таємницю.

Чи є в діях Охріменка склад адміністративного правопорушення? Вирішіть справу по суті.

Завдання 32

Керівник КП «Місто легенд» Куліш при створенні нового підрозділу в КП вирішив не передавати відомості про співробітників та не реєструвати їх у базі персональних даних, оскільки серед цих працівників числилась його дружина.

Чи є в діях Куліша склад адміністративного правопорушення? Вирішіть справу по суті.

Завдання 33

У гості до громадянина Розенка приїхав троюрідний брат Георгій Мухладзе з Грузії. Розенко запропонував йому залишитись в Україні і працювати на його фірмі, що займалась перевезеннями вантажів.

Мухладзе відмовився, оскільки термін його перебування в Україні закінчувався. Проте Розенко пообіцяв Георгію здати в найм свою двокімнатну квартиру, що лишилася після смерті бабусі, та виділити автомобіль для здійснення перевезень. Після умовлянь Мухладзе пристав на пропозицію Розенка і залишився нелегально працювати в Україні.

Чи є в діях Розенка склад адміністративного правопорушення? Вирішіть справу по суті.

Завдання 34

Власник магазину «Продукти» Жилін реалізовував пиво та слабоалкогольні напої неповнолітнім. Як з'ясувалось під час перевірки, Жилін також продавав алкоголь власного виготовлення, а ще всупереч рішенню Чернігівської міськради він реалізовував алкоголь після 22 год.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Жиліна.

Завдання 35

Раніше судимий Щукін разом зі своїм товаришем Бугарем викрали з балкону

громадянки Печерної, яка проживала на 1-му поверсі багатоквартирного будинку, дві пляшки горілки, хлібину та тарілку з котлетами, що були приготовлені Печерною для зустрічі гостей.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Щукіна та Бугара, якщо відомо, що під час вчинення правопорушення чоловіки перебували у стані сп'яніння.

Завдання 36

Сплавляючись на плоту по Десні, Овчар та Корзубенко ловили рибу за допомогою сіток, а потім продавали її у населених пунктах, біля яких вони пропливали. Підпливаючи до Чернігова, Овчар та Корзубенко запропонували купити свіжу рибу громадянину Сержаївському, який виявився інспектором рибнагляду. Останній порушив адміністративне провадження по цій справі.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Овчара та Корзубенка.

Завдання 37

Неповнолітні Корецький та Фаталюшко пили пиво на дитячому майданчику біля житлового будинку. Мешканець будинку Коломійчик зробив хлопцям зауваження та попросив їх залишити майданчик, оскільки вони показують негативний приклад для дітей, які тут гуляють. Корецький та Фаталюшко не лише не відреагували на це зауваження, а ще й написали на стіні електрощитової фарбою «Коломійчик – дурень», а після цього справили природну потребу на колеса автомобіля Коломійчика і лише після того покинули майданчик.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Корецького та Фаталюшка.

Завдання 38

Семенов, вступивши до лав ЗСУ, проходив службу у військовій частині міста Глухів. За відмінну службу Семенову надали відпустку терміном на 10 діб. Проте, в день, коли він повинен був повернутися, Семенов до частини не з'явився. Пізніше з'ясувалося, що він, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння вчинив бійку та був затриманий працівниками поліції. За дрібне хуліганство Семенову було призначено покарання у вигляді тримання під вартою строком на 15 діб.

Чи правильним було рішення про призначення Семенову такого покарання?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 39

Михайленко отримав у спадок 2 гектари орної землі сільськогосподарського призначення та посадив там сад. Через кілька років, коли дерева почали плодоносити, Михайленко збудував на цій землі невеликий будинок, куди

переїхав жити з сім'єю. Через деякий час внаслідок посухи частина саду загинула, і Михайленко збудував там хатинку для своєї матері.

Чи є в діях Михайленка склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 40

Громадянка Биховець зателефонувала до поліції і поскаржилася на свого сусіда, 17-річного Миголя, який палив у своїй квартирі цигарки, а дим від них через вентиляцію потрапляв до квартири Биховець. Нарядом поліції, що приїхав до Биховець, було встановлено, що Миголь курил цигарки з додаванням листя конопель. На зауваження поліції Миголь відповів, що він курить коноплі не у громадському місці, а тому не може бути притягнений до адміністративної відповідальності.

Вирішіть справу про адміністративну відповідальність Миголя.

Завдання 41

Громадянин Луценко хотів придбати в аптеці ліки, відпуск яких можливий лише за рецептом лікаря. Оскільки рецепта у Луценка не було, він попросив провізора Лящука продати йому ліки без рецепта, але Лящук відмовився. Луценко запропонував провізору 50 грн. за продаж ліків без рецепта, і Лящук продав Луценку не одну, а навіть дві упаковки ліків.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Луценка та Лящука.

Завдання 42

Громадянка Малькова обробляла свій город, коли помітила, що на ділянці її сусідки Григоренко росте велика кількість диких конопель. Вона сказала про це Григоренко і зазначила, що це незаконно. Але Григоренко відповіла, що вона їх не вирощує, що вони ростуть самі.

Боячись, що коноплі розсіються і на її ділянку, Малькова звернулася до поліції.

Вирішіть справу про адміністративну відповідальність Григоренко.

Завдання 43

Громадянину Михайленку було надано 2 гектари землі для садівництва. Михайленко не захотів висаджувати сад, а вирішив побудувати свій дім. Через деякий час він зрозумів, що землі на цій ділянці вистачить не тільки для його будинку, а й для будинків його матері та сестри, і тому він вирішив побудувати ще 2 будинки на виділеній землі.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Михайленка.

Завдання 44

Сухорубов був затриманий за перевищення руху автотранспортного засобу. В ході попереднього слідства з'ясувалося, що номерні знаки двигуна автомобіля «Ауді», яким керував Сухорубов, не відповідають номерним знакам у техпаспорті. Крім того, було з'ясовано, що порушник перевищив швидкість руху через те, що тікав з місця вчинення злочину.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Сухорубова.

Завдання 45

Симоненко та його кум Дрижак вирішили заробити грошей. З цією метою в гаражі Дрижака, що знаходився біля дитячого майданчика, вони облаштували тир. До стрільби допускалися діти старші 10 років. Кожна спроба пострілу коштувала 5 гривень. Коли батьки дізналися про цей бізнес Симоненка та Дрижака, вони написали скаргу до поліції.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Симоненка та Дрижака.

Завдання 46

Лисова та Петренко, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, вирішили пожартувати над сусідкою зверху. Вони викликали поліцію за заявою, що їхню квартиру заливає сусід зверху, що вода нібито стікає зі стелі по стіні на підлогу ванної кімнати та кухні. Поліція, прибувши за викликом, з'ясувала, що хазяїн квартири зверху вже тиждень перебуває у відрядженні, а за його квартирою іноді приглядає сусідка, яку саме намагались розіграти Лисова та Петренко.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Лисової та Петренка.

Завдання 47

Гончаров вирішив зробити приємний подарунок своїй дівчині і тому нарвав букет квітів на клумбі сусідського будинку. Сорокова, жителька цього будинку, яка безпосередньо садила квіти, побачила це з вікна своєї квартири і зателефонувала до поліції.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Гончарова.

Завдання 48

У сквері ім. Б. Хмельницького співробітники поліції затримали Полозову, яка торгувала продукцією власного виробництва – піріжками та лимонадом. У відділку поліції вона пояснила, що її чоловік помер рік тому. Тепер вона залишилась одна з 5-річною дитиною на руках, тому вирішила заробити додаткові гроші у такий спосіб.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Полозової.

Завдання 49

Жариков, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, зірвав у потязі Чернігів-Львів стоп-кран, чим здійснив зупинку потягу і його затримку. Свої дії він пояснив тим, що передумав їхати до Львова і хоче повернутися додому.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Жарикова.

Завдання 50

Директор підприємства «Парус» Новчак привів на роботу свого товариша Петренка, щоб влаштувати його на посаду керівника складу. При оформленні документів у Петренка з собою не виявилось паспорта. Він пообіцяв занести його згодом.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність директора Новчака.

Завдання 51

Громадянин Давидов та громадянка Ясько весело проводили час, вживаючи алкогольні напої. Оскільки згодом горілка скінчилася, вони направили у сусідній під'їзд до бабусі Валі за самогоном неповнолітнього сина Ясько. Давидов вирішив подякувати малому, який збігав за алкоголем, і налив йому чарку. Мати не заперечувала.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Давиденка та Ясько.

Завдання 52

Громадянин Машук, поспішаючи на роботу, потрапив у ДТП, але покинув місце події, повідомивши про це іншого учасника ДТП, і погодився на те, щоб після того, як поліцією на місці пригоди будуть оформлені усі необхідні документи, його машину забрав евакуатор.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Машука.

Завдання 53

Гуляючи у лісі, громадянин Ісаєнко, перебуваючи під враженням від романтичного вечора з громадянкою Колодовою, вирішив вирізати їхні імена на дереві, що зашкодило дереву.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Ісаєнка.

Завдання 54

Кардашов, знаходячись 21.05.2018 року на стадіоні, під час матчу підірвав петарди, що призвело до порушення громадського спокою. Після його затримання було з'ясовано, що в січні цього ж року Кардашов вже притягувався до адміністративної відповідальності через незаконну торгівлю піротехнікою.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Кардашова.

Завдання 55

Конопенко та Рогов, святкуючи День захисника України, вживали алкогольні напої. Коли горілка скінчилась, Рогов пішов до магазину «АТБ». Але оскільки виявилось, що в нього немає з собою грошей, то він спробував непомітно винести з торгового залу пляшку «Хортиці», за що і був затриманий охороною магазину. Охоронці викликали поліцію.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Рогова.

Завдання 56

Горобченка та Рожнова затримали у парку відпочинку за розпивання алкогольних напоїв у громадському місці. Але хлопці заперечували свою провину тому, що вони пили спиртне з пакетів з-під соку, в які було перелито алкоголь. А оскільки вони поводити себе не агресивно і нікого не ображали, а лише спілкувалися один з одним, то їм відповідати вони не будуть.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Горобченка та Рожнова.

Завдання 57

Водія автомобіля «Хонда» Соболя було зупинено за порушення правил дорожнього руху, а саме – за перевищення дозволеної швидкості руху на 27 км/год. Оскільки Соболю поводити себе не зовсім адекватно, працівники поліції вирішили відвезти його для медичного обстеження до лікарні, де і було встановлено, що водій знаходився під дією наркотичних засобів.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Соболя.

Завдання 58

Медична сестра Чернігівської станції переливання крові Шевлюженко, беручи кров у донорів, перевіряла її якість вибірково, зважаючи на зовнішній вигляд донора. Дізнавшись про це, завідувач станції відсторонив Шевлюженко від роботи та наказав зробити повторну перевірку всіх відібраних нею зразків крові.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Шевлюженко, якщо свої неправомірні дії вона пояснила бажанням зекономити реактиви, які коштували дуже дорого.

Завдання 59

Старша медична сестра Чернігівської міської лікарні Овжидончик, отримавши 5 комплектів постільної білизни для хірургічного відділення, забрала їх собі додому, а натомість принесла з дому вже використані.

Чи є в діях Овжидончик склад адміністративного правопорушення, якщо відомо, що 2 комплекти з числа привласнених вона подарувала завідувачу відділенням Полегеньку, коли вітала його з Днем медичного працівника.

Завдання 60

Продавець мережі магазинів «Чистюля» Бровко при отриманні рідких миючих засобів зливала їх частину для власного використання вдома, а в упаковки з миючою рідиною доливала звичайну воду.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Бровко, якщо відомо, що свої дії вона узгодила з керівником відділу побутової хімії Грибулевським.

Завдання 61

Неповнолітні Латишева, Полегенько та Розя були затримані за розпивання пива у сквері ім. Б. Хмельницького. Як з'ясувалося, 3 пляшки пива вони викрали у магазині «Союз». Цей факт було зафіксовано на камери відеоспостереження.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність неповнолітніх Латишевої, Полегенька та Розі.

Завдання 62

Ковбасюк купив земельну ділянку для будівництва. Як з'ясувалося, ґрунти на ділянці були малородючі (супіски), а тому Ковбасюк разом з дружиною щоночі знімав та перевозив на свою ділянку родючий шар ґрунту з лісосмуги неподалік від Чернігова.

Чи є в діях Ковбасюка та його дружини склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 63

Приватний підприємець Хроленко займався вирощуванням огірків та томатів у теплицях. Аби продукція дозріла до Великодня, він збільшив у 6 разів допустиму норму концентрації стимуляторів росту рослин. Під час продажу своєї продукції він запевняв покупців, що використовував лише натуральні добрива. Громадянка Калинович, яка працювала лаборантом у санстанції, зробила аналіз продукції Хроленка та виявила, що і огірки, і помідори є непридатними до споживання.

Того ж дня Калинович намагалася повернути продукти Хроленку і забрати гроші, але підприємець не визнав своєї вини. Калинович викликала поліцію.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Хроленка.

Завдання 64

Товпеко та Филипчук були затримані працівниками Національної поліції під час викопування кущів спіреї білої у парку. Під час обшуку у Филипчука було виявлено нарковмісні пігулки. Крім того, як з'ясувалося, Филипчук під час вчинення правопорушення був під дією наркотичних речовин.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність Товпека та Филипчука.

Завдання 65

Механік радіозаводу Половинка обладнав між 3 і 4 поверхами багатоповерхового будинку будку для своєї собаки Гайди. Сусідка Шумар, яка спускалася сходами разом зі своєю донькою, злякалася собаки і попросила Половинку прибрати будку і собаку з під'їзду. Проте Половинка відповів, що в нього однокімнатна квартира, собаку тримати ніде, а для мешканців під'їзду працюють ліфти.

Шумар написала скаргу до поліції.

Чи може бути Половинка притягнений до адміністративної відповідальності?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 66

Семиноженко, який перебував на обліку в наркологічному диспансері як особа, хвора на наркоманію, викрав у Примаченка 50 грн. Ці гроші він витратив на придбання горілки, яку розпив у сквері ім. Б. Хмельницького разом зі своїм приятелем.

За які адміністративні правопорушення може бути притягнений до відповідальності Семиноженко?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 67

Неповнолітній Кашко та його батько були затримані працівниками Національної поліції за заявою громадянки Мідячук. Як з'ясувалося, 14 червня громадянка Мідячук займалася самогоноварінням і відмовилася продати пляшку горілки неповнолітньому Кашку, а 2 липня вона побачила, як Кашко-старший разом із своїм сином увечері копали молоду картоплю на її городі.

Хто і за які діяння може бути притягнений до адміністративної відповідальності?

Вирішіть справу по суті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ

1. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред. О.В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — 568 с.
2. Адміністративна відповідальність неповнолітніх: навчальний посібник. — Львів, 2009. — 144с.
3. Волох О.К. Корупційні ризики у законодавстві про захист персональних даних // Адміністративно–правові засади протидії корупції в Україні : Матеріали науково–практичного семінару 19 лютого 2015 року / ред. колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. — К.: Центр учбової літератури, 2015. — С. 24–27.
4. Волох О.К., Волошин О.В. Спроби усунення можливостей корупції при наданні адміністративних послуг // Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції : Матеріали науково–практичного семінару. — Харків : Золота миля, 2014. // Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції : Матеріали науково–практичного семінару. — Харків : Золота миля, 2014. — С. 97–100.
5. Волох О.К., Сущенко В.Д. Антикорупційне законодавство України: щодо змін до КУпАП // Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції : Матеріали науково–практичного семінару. — Харків : Золота миля, 2014. — С. 18–23.
6. Горбач О.Ю., Горбач О.В. Деякі проблеми визначення суб'єкта відповідальності за корупційні правопорушення // Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції: матеріали науково–практичного семінару (Київ, 20 лютого 2014 року). — Харків : Золота миля, 2014. — С. 71 – 74.
7. До проблеми відповідальності власників (співвласників) транспортних засобів // Форум права. — №4. — 2010. — С.705–710 [Електронний ресурс].
8. Дорогих В.М. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації / Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — С. 428–441.
9. Збірник задач з адміністративно–правових дисциплін / ред. колегія: О. В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. — К., Х. : НАВС, НікаНова, 2012. — 178 с.
10. Колпаков В. К. Адміністративна деліктація поняття і критерії / В. К. Колпаков // Людина, суспільство, держава : правовий вимір в сучасному світі : Матеріали IV Міжнародної науково–практичної конференції, м. Київ, Національній авіаційній університет, 27 лютого 2014 р. — С. 184 – 186
11. Кудінова С.В., Муратова Д.Б. Особливості адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів // Адміністративно–правове забезпечення діяльності публічної адміністрації : Матеріали IX науково–практичного семінару

(Київ, 16 червня 2016 року) – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 308 с., без ілл., с. 166–168;

12. Кузьменко О.В. Адміністративне затримання як захід забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки в умовах поліцейської реформи/ Актуальні питання реалізації нового Закону України « Про державну службу»: тези доповідей Всеукраїнського форуму вчених–адміністративістів, м. Запоріжжя, 21 квітня 2016/ За заг. Ред. Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 68–78

13. Кузьменко О.В. До питання про зміни та доповнення КУпАП щодо посилення відповідальності військовослужбовців. Сучасна адміністративно–правова доктрина захисту прав людини: тези доповідей та наукових повідомлень учасників науково–практичн. конф. м. Харків, 17–18 квітня 2015. – С. 93–97

14. Кузьменко О.В. Адміністративне та примусове видворення: помилка законодавця чи запровадження нових інститутів? Вісник Київського національного торговельно–економічного університету. №1(93) – 2014. – С. 91–101

15. Кузьменко О.В. Колізії адміністративного законодавства України// Круглий стіл: Кодифікаційні орієнтири реформування адміністративного законодавства України (Київ, 25 квітня 2012 р.) – с. 2–3

16. Кузьменко О.В. Колізії законодавства, яким урегулюється адміністративна відповідальність іноземців та осіб без громадянства // Державотворення та правотворення в період реформ: питання теорії та практики: мат. щорічної Всеукр. наук.–практич. конф. (19–20 квітня 2012 р.); за заг. ред. В.В. Коваленка; у 2–х част. Ч.1. – К.: НАВС, 2012. с. 69–74

17. Кузьменко О.В. Курс адміністративної відповідальності. Підручник./ за ред. Кузьменко О.В. – К.: Юринком Інтер, 2015. – 568 с.

18. Кузьменко О.В. Проблемні питання адміністративної відповідальності військовослужбовців// Проблемні питання протидії корупції: матеріали науково–практичного семінару. – Київ– Харків: Золота Миля, 2014. – С.11–15

19. Муратова Д. Б. Відповідальність біженців за порушення режиму перебування у пунктах тимчасового розміщення / Муратова Д. Б. // Адміністративна відповідальність : проблеми та шляхи подолання : матеріали круглого столу 4 грудня 2012 – К.: НАВС, 2012.

20. Муратова Д. Б. Відповідальність мігрантів за порушення режиму перебування в пунктах тимчасового утримання / Д. Б. Муратова // Митна справа. – 2011. – №2(74).

21. Пастух І. Д. Караність як ознака адміністративного проступку / І. Д. Пастух // Публічне адміністрування в сучасних умовах : матеріали VII науково–практичного семінару (Київ, 25 травня 2012 р.). – К. ; Х., НікаНова, 2012. – С. 157–159.

22. Пастух І. Д. Корупція як об'єкт адміністративно–правової протидії // Адміністративно–правові засади протидії корупції в Україні : Матеріали науково–практичного семінару / ред. колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. — К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2015. — С. 13–15.

23. Пастух І. Д. Поняття адміністративного проступку: законодавче визначення та сучасні реалії / І. Д. Пастух // Адміністративна відповідальність: проблеми та шляхи подання: матеріали круглого столу «Адміністративна відповідальність: проблеми та шляхи подання» 4 грудня 2012 р. [Текст] – К.: Нац. академ. внутр. справ, 2012. – 208 с. (С. 26–28).

24. Пастух І. Д. Проблеми кваліфікації та відповідальності за адміністративні проступки, пов'язані з порушенням правил дорожнього руху / І. Д. Пастух // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 705–710 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10pidpdr.pdf>.

25. Пастух І.Д. Адміністративна відповідальність за корупційне правопорушення пов'язане із обмеженням щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності / Пастух І.Д., Матвейцов О.Б. // Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції: Матеріали науково–практичного семінару / ред. Колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К.Волох. Київ – Харків: Золота миля, 2014. — 283 с. С. 15–17.

26. Пастух І.Д. Теорія та практика кваліфікації деяких адміністративних проступків на транспорті // Сучасний стан та перспективи розвитку адміністративно–правової науки : Матеріали VI науково–практичного семінару / ред. колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, В.К. Колпаков. – К., 2011. – С. 171 – 174.

27. Симак Н.В., Муратова Д.Б. Щодо завдання провадження у справах про адміністративні правопорушення // Адміністративно–правове забезпечення діяльності публічної адміністрації : Матеріали IX науково–практичного семінару (Київ, 16 червня 2016 року) – Київ: Центр учбової літератури, 2016. –308 с., без ілл., с. 254–257

28. Скорик В. О. Заходи протидії сексуальній експлуатації жінок / В. О. Скорик // Адміністративне право і процес: шляхи вдосконалення законодавства і практики : Збірник матер. наук.–практ. конф. – Київ : Київський національний університет внутрішніх справ, 2006. – С. 229–231.

29. Скорик В. О. Маргінали та маргінальність: адміністративно–правова суть / В. О. Скорик // Право і суспільство. – 2007. – № 2 – С. 17–19.

30. Скорик В. О. Маргінальність як форма адаптації населення до умов життя / В. О. Скорик // Право і суспільство. – 2008. – № 5. – С. 151–155.

31. Скорик В. О. Протидія наркотизації та алкоголізації як один із напрямів подолання маргіналізації населення / В. О. Скорик // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 2 (43). – С. 178–184.

32. Скорик В. О. Розмежування адміністративних і кримінальних проступків у світлі адміністративної реформи / В. О. Скорик // Проблеми систематизації законодавства України про адміністративні правопорушення : матер. міжн. наук.–практ. конф. – Сімферополь : Кримський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ, 2006. – С. 295–301.

33. Співак М. В. Адміністративна відповідальність за зберігання, транспортування або реалізацію продуктів харчування чи продовольчої сировини, забруднених мікроорганізмами та іншими біологічними агентами понад гранично допустимі рівні / М. В. Співак : матеріали п'ятої Всеукраїнської наук.–практ. інтернет конф. [«Українська наука XXI століття»] (м. Київ, 17–19 червня 2009 р.). ? Ч. 5. – 2009. – С. 34–38.

34. Співак М.В. Адміністративно–правові норми, що регулюють охорону здоров'я населення/ Міжнародна науково–практична інтернет–конференція / Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих науковців / (Тернопіль, 15 лютого 2012) [Електронний ресурс]: http://www.lex-line.com.ua/language=ru&go=full_article&id=1152

35. Співак М.В. Корупційні правопорушення у сфері охорони здоров'я: аналітичний аспект // Науково–практичний юридичний журнал «Публічне право». – К.; № 3 (11) / 2013. – С. 53–60.

36. Співак М.В. Кулик Я. А. Щодо боротьби з корупцією у збройних силах України. Адміністративно–правові засади протидії корупції в Україні : Матеріали науково–практичного семінару / ред. колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2015. С. 149–151.

37. Стрельченко О.Г. Природа штрафних балів як одного з видів адміністративного стягнення / О.Г. Стрельченко // Адміністративно–правова протидія корупції в Україні : Матеріали науково–практичного семінару / ред. колегія : О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2015. – С. 41–45.

38. Чорна В.Г. Адміністративна відповідальність за вчинення корупційних правопорушень : матеріали круглого столу «Адміністративна відповідальність: проблеми та шляхи подолання». – К., 2012. – С.50–52.

39. Чорна В.Г. Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення: поняття та склад / В.Г. Чорна // Вісник запорізького національного університету. – Запоріжжя. – 2012. №1 (ч.1). – С.317–322.

40. Чорна В.Г. Поняття та ознаки корупційного правопорушення / В.Г. Чорна // «Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції : матеріали науково–практичного семінару. – К., 2014. – С. 61–64.

41. Чорна В.Г., Олефіренко Ю.Л. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх / В.Г. Чорна // «Проблемні питання адміністративно–правової протидії корупції : матеріали науково–практичного семінару. – К., 2014. – С. 180–181.

42. Чорна В.Г., Совтан Ю.В. Види складів адміністративних правопорушень / Адміністративно–правове забезпечення діяльності публічної адміністрації: Матеріали XI науково–практичного семінару (м. Київ, 16 червня 2016 року). – НАВС, 2016.

43. Шестак Л. До питання про ознаки суб'єкта адміністративного правопорушення / Л. Шестак // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 9. – С. 32–43.

44. Шестак Л. Склад адміністративного правопорушення та його значення для призначення покарання / Л. Шестак // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 12. – С. 9–12.

45. Шестак Л., Веремієнко С. Класифікація та характеристика суб'єктів адміністративних правопорушень / Л. Шестак, С. Веремієнко // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 9. – С. 43–45.

46. Шестак Л.В. Адміністративна відповідальність юридичних осіб / Л.В. Шестак // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці. – 2010. – № 3. – С. 18–25.

47. Шестак Л.В. До питання про поняття та підстави адміністративної відповідальності / Л.В. Шестак // Збірник матеріалів III міжвузівської науково–практичної конференції ЧПБіП МНТУ. – Чернігів, 22 березня 2007. – С. 41–44.

48. Шестак Л.В. Зміст і значення окремих принципів адміністративної відповідальності / Л.В. Шестак // Матеріали III науково–практичної міжвузівської конференції «Теорія і практика сучасного менеджменту: проблеми та шляхи їх вирішення». – Чернігів, Чернігівська філія Європейського університету. – 2007. – С. 157–161.

49. Шестак Л.В. Малозначність правопорушення як підстава звільнення від адміністративної відповідальності. /Л.В. Шестак // Роль права в сучасній Україні: Збірник матеріалів круглого столу / За ред. канд. наук, доцента Сташківа Б.І. – Чернігів, Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2009. – С. 32–37.

50. Шестак Л.В. Особливості визначення ознак суб'єкта адміністративної відповідальності / Л.В. Шестак // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці. – 2010. – № 1. – С. 15–19.

51. Шестак Л.В. Питання відповідальності батьків за невиконання обов'язків щодо виховання дітей: Матеріали міжнародної науково–практичної конференції «Європейські стандарти опіки над сім'ями в Чернігівському регіоні» / Л.В. Шестак // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці. – 2010. – № 2. – С. 160–163.

52. Шестак Л.В. Поняття суб'єкта адміністративного правопорушення / Л.В. Шестак // Новітні технології у науковій діяльності і навчальному процесі: всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти, аспірантів та молодих учених (м. Чернігів, 16–17 квітня). – 2013. – С. 200–202.

53. Шестак Л.В. Поняття та сутність адміністративного примусу // Новітні технології в науковій діяльності та навчальному процесі: Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти, аспірантів та молодих вчених (м. Чернігів, 19–20 квітня 2012 р.): Тези доповідей. У 2-х томах. – Т. 2. Гуманітарні науки. – Чернігів, Чернігівський державний технологічний університет. 2012. – С. 329–333.

54. Шестак Л.В. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення / Л.В. Шестак // Историко-правовые и социально-экономические аспекты развития общества: материалы докладов и выступлений международной научно-практической конференции (г. Чернигов, 16 апреля 2013 года). – Чернишов: Украинско-Российский институт (филиал) в г. Чернигове ФГБОУ ВПО «МГОУ имени В.С. Черномырдина». – Чернишов, 2013. – С. 35–39.

55. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх в Україні // Актуальні проблеми юридичної науки та практики. – Чернігів, ЧНТУ, 2016. – №1 (2). – С. 61–65.